

Ob premieri filma »Kralj«

V kinu Moskvi so začeli vrteti film francoske produkcije »Kralj«. Ko ga gledamo, se nam nehote vrivajo primerjave s Chaplinovim filmom »Diktator«, ki smo ga gledali pred nekaj meseci. V temeljih sta si oba filma namreč sorodna, ker sta si vzela za vodilno misel zasmehovanje kapitalističnega družbenega reda. Če pa smo pri Chaplinovem filmu lahko mirno rekli, da je pozitiven kljub sentimentalnim osladnostim, ki gredo pač na račun ameriškega okolja in okusa, se moramo pri filmu »Kralj« vprašati, koliko je kljub satirični osti in kritiki zapadne »demokracije« pozitiven in če je smiseln, da ga naši bioskopi vrte.

Da bomo laže presojali njegovo idejno podstavo, si oglejmo najprej njegovo vsebino. Mali buržuj se je dokopal do velikega bogastva. Na novo rečen bogataš skuša posnemati vse domislice starih plemiških veleposestnikov. Zato pride do smrtnega sovraštva med njim in njegovim sosedom, predstavnikom starega plemstva, ki ga ne omaje niti ljubezen med otrokoma plemiča in novega bogataša, ki se da izvoliti v parlament. Tudi v Parizu posnema razvade visoke družbe in si omisli priležnico, znano igralko. V Pariz pride kralj sosedne države in poslanec ga preseneti pri svoji priležnici. Razburjenega poslanca potolaži kraljeva obljuba, da ga bo obiskal na gradu. Pri sprejemu na gradu nanese slučaj, da preseneti gostitelj kraljevega gosta pri svoji ženi. Užaljeni moški da izraza svoji togoti: »Skromen človek sem. Eno ženo imam in eno ljubico. To je preveč!« in izzove krizo vlade. Na nasvet ljubice postane poslanec minister in je s tem potolažen. Njegovi ženi na ljubo pa podpiše kralj

v spomin na ljubezenski doživljaj trgovsko pogodbo s Francijo, ki je sicer ni imel namena podpisati. Bogatin, poslanec, minister, varani mož in ljubček pa se izprsi: »Vidite, kako visoko sem prišel s svojimi sposobnostmi!«

Ost filma je uperjeno proti lažni demokraciji, proti frazerskemu demokratičnemu besedičenju meščanskih strank in njihovih vodij, kapitalistov. Prikazuje breznačelno samogolnost in lakajsko samodopadijivost novih bogatašev, ki se vsa razgali v sceni, ko nosi »demokratični« poslanec svečo pred kraljem, spremljajoč ga v spalnico, odkoder bo peljala pot v poslančeve zakonsko postelj. Miselnost tega lažnega naprednjaštva, ki je v opoziciji proti fevdальнemu plemstvu samo zato in toliko časa, dokler mu fevdaci ne priznajo enake vrednosti, se je izkristalizirala v reku: »Če bi ne bilo demokratske stranke, bi bil pač konzervativec!« Prav ta ost, ta stvarna kritika, je pozitivna v tem filmu, ki bi bil sicer pač samo običajna pariška, malo opolzka šala. Toda kljub tej kritiki moramo dvomiti v pozitivno vrednost filma, kajti film je v bistvu propagandističen film po eni strani proti lažni demokraciji meščanske plutokracije, po drugi strani pa za monarhično ureditev države, kajti, ko zdrsnejo mimo nas vse sodelujoče osebe, ugotovimo, da so edino simpatični sicer malce cinični predstavniki fevdalnega reda, kajti »demokrati« so smešni prav zato, ker silijo v življenje, ki je njim tuje, ki da je izključna last fevdalcev. In učenje tega filma: »Najslabši kralj je še vedno boljši za državo kakor najboljša republika!« je geslo prav francoskih rojalistov.

P. B.